

ČINIT, MILOVAT A CHODIT

Kázání ze soboty 11.2.2023 – br. Michal Balcar

Nemáme za sebou nejkldnější týden a jsem si jistý, že jsme všichni rádi, že pomalu končí. Volíte Pavla nebo Babiše? Losnu nebo Mažňáka? Můžeme mít jako křesťané jasný názor? Můžeme ho sdělovat? Měli bychom se držet od politiky stranou a zůstat neutrální?

Tak jsem se docela těšil, že se ze shonu a kakofonie světa uteču do klidu biblického textu a při jeho čtení mě trklo do očí slovo, které se v něm několikrát opakuje – spor (hebrejsky *riḇ*). Přinese nám přesto studium Písma útěchu?

Slyšte nyní, co praví Hospodin: Povstaň, veď soud s horami, nechť slyší pahorky tvůj hlas! Slyšte Hospodinův spor, hory i nepohnutelné základy země! Hospodin vede spor se svým lidem, činí výtky Izraeli: Lide můj, co jsem ti udělal? Jaké potíže jsem ti působil? Odpověz mi. Vždyť jsem tě vyvedl z egyptské země, vykoupil jsem tě z domu otroctví, poslal jsem před tebou Mojžíše, Árona a Mirjam. Lide můj, jenom si vzpomeň na záměr Baláka, krále moábského, a co mu odpověděl Bileám, Beórův syn, jak jsi pak táhl od Šítimu do Gilgálu, abys pochopil Hospodinovy spravedlivé činy. „Jak předstoupím před Hospodina? S čím se mám sklonit před Bohem na výšině? Mohu před něj předstoupit s obětmi zápalnými, s ročními býčky? Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v deseti tisících potoků oleje? Což smím dát za svou nevěrnost svého prvorozence, v oběť za svůj hřích plod svého lůna?“ Človče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem. Micheáš 6,1-8

Ještě, než se pustíme do výkladu, dovolu mi pár slov o širším kontextu. Prorok Micheáš je současníkem Izajáše a oba žijí v době, kdy je starověký Izrael ohrožován Asýrií. Klíčovou otázkou této doby je, zda se Izrael dokáže spolehnout na svého Pána v době, kdy čelí protivníkovi, který je vojensky mnohonásobně silnější. Z knihy proroka Micheáše pak známe předně začátek 5. kapitoly a slova o příchodu Vévody, který se narodí v Betlémě Efratském.

Výklad

První verš nám klade otázku, kdo je mluvčím a kdo je oslovován. Nejjednodušším řešením je pak to, že mluví prorok a vyzývá k povstání Hospodina. Zmínka o horách a pahorcích je poněkud tajemná, ale připomíná nám jinou pasáž z Písma, a sice Píseň 2,8: *Hlas mého milého! Hle, právě přichází, hory přeskakuje, přenáší se přes pahorky.* Tato narážka nás přenáší do světa lásky. Ten, kdo povstává k soudu je milý. Ten, který povstává k soudu je ten, který miluje. Spor, o kterém je řeč pak může být chápán jako svého druhu hádka mezi dvěma milovanými osobami.

Nicméně výtky Izraeli z následujících veršů obsahují emocionálně spíše zklamání a smutek než hněv. Kontext sporu dvou milovaných osob ještě umocňuje verš třetí, který končí výzvou k odpovědi, která ovšem nepřichází. Jako by po verši třetím nastalo ticho.

Ve výtkách jsou vzpomenu tři konkrétní místa ze Starého zákona: Mojžíš, Áron a Mirjam, Balám a Balák a nakonec Gilgál. Co znamenají?

Mojžíš, Áron a Mirjam jsou nepochybně klíčové postavy doby exodu. S jejich jmény se ovšem pojí jedna událost, která může být spojena s naším textem. V Ex 17,7 se mluví o

reptání Izraelců, kteří neměli vodu. Na Hospodinův pokyn Mojžíš udeřil do skály a vytryskl pramen. To místo bylo nazváno Meriba a v názvu zní slovo *rib*, které se objevuje několikrát v našem textu. A klíčovou otázkou příběhu o Meribě je: *Je mezi námi Hospodin nebo není?* To je otázka, která visí nad Izraelem i v době Micheášově a nakonec i nad námi v době naší.

Druhou epizodou je příběh o Balákovi a Balámovi. Na Izrael má přijít prokletí, ale změnil se v požehnání, protože je chráněn Bohem. Je to další ujištění o tom, že Hospodin je se svým lidem a nemůže se mu nic stát.

Poslední zmínka je o Gilgálu, tedy o místě, kde v knize Jozue Izraelci postavili kamenný kruh a přešli Jordán, aby vstoupili do země zaslíbené. A Hospodin byl s nimi.

Pak následuje řada řečnických otázek o smyslu bohoslužby. Stačí konat bohoslužbu? Stačí přinášet oběti? Stačí chodit do sboru, i když jsou nudná kázání? Stačí platit desátky? To je to, co po nás Hospodin chce?

Jádro celé promluvy je ve verši 8. Ten je určen pro všechny lidské bytosti, protože začíná vokativem: *Člověče!* Hospodin chce, abychom konali, milovali a chodili.

Konali soud (ČEP zachovávali právo), tedy aby dokázali rozlišit pravdu od lži, dobro od zla, Hospodinovo dílo od toho ďáblová.

Milovali milosrdenství. Slovo *chesed* neoznačuje citové pohnutí, nýbrž životní postoj. Je to přístup k životu, který je prodchnut laskavostí.

Pokorně chodili. Chosení, které je tradiční metaforou pro život, má být pokorné a má být s Bohem. Být pokorný zde znamená být nenáročný či střídmý. Ž 25,9 vysvětluje, že pokora právo a chosení s Hospodinem souvisejí: *On pokorné vede cestou práva, on pokorné učí chodit po své cestě.* Pokora vede k právu a k jeho cestě.

Ať už to dnes ve volebních místnostech odpoledne dopadne jakkoli, nikdo to za nás stejně neudělá. Ani jeden ze zvolených prezidentů za nás nesplní úkol, který nám Pán dal. Náš úkol zůstává stále stejný. Konat spravedlnost (hlavně ve prospěch těch, kdo nemají zastání), milovat milosrdenství, a pokorně chodit se svým Bohem.

AMEN

